

Elastyczność wymiaru czasu pracy a podaż pracy osób starszych

Osoby powyżej 55 roku życia są przeciętnie mniej aktywne na rynku pracy niż ludzie w grupie wieku 25-54. Zrozumienie determinant aktywności zawodowej osób starszych nabiera coraz większego znaczenia wraz ze starzeniem się ludności w krajach rozwiniętych.

Starsi pracownicy częściej niż osoby młodsze deklarują chęć pracy w niepełnym wymiarze czasu pracy. Jednocześnie wielu z nich pracuje w pełnym wymiarze czasu pracy, nie mogąc dostosować liczby godzin pracy do swoich preferencji. W konsekwencji, część z tych osób opuszcza rynek pracy. Brak możliwości zredukowania liczby godzin pracy jest tłumaczony ograniczeniami stawianymi przez pracodawcę.

Pierwszym celem projektu będzie próba wyjaśnienia, dlaczego przedsiębiorstwa nie pozwalają pracownikom zredukować wymiaru czasu pracy. Z jednej strony może to wynikać z technologii i organizacji pracy charakterystycznej dla danego sektora. Z drugiej strony, dużą rolę mogą odgrywać kultura organizacyjna firmy oraz kompetencje menedżerów. Identyfikacja głównej przyczyny pozwoli lepiej konstruować polityki rynku pracy oraz ocenić ich skutki dla funkcjonowania przedsiębiorstw. Analiza ekonometryczna będzie wykorzystywała dane ankietowe z europejskiego Badania Struktury Wynagrodzeń. Dodatkowym elementem badania będą wywiady przeprowadzone z pracodawcami.

Drugim celem projektu jest rozpoznanie wpływu ograniczeń w elastyczności wymiaru czasu pracy na łączną podaż pracy osób starszych. Dotychczasowe badania (przeprowadzone głównie w Stanach Zjednoczonych i Wielkiej Brytanii) wskazują, że występowanie tych ograniczeń zmniejsza liczbę osób pracujących. Niewiele wiadomo jednak o skali tego efektu. Brakuje również badań analizujących wpływ ograniczeń w elastyczności wymiaru czasu pracy na przeciętną liczbę godzin pracy przypadających na pracownika. Można oczekiwać, że wpływ ten jest pozytywny, tzn. przeciętna liczba godzin pracy byłaby niższa, gdyby pracownicy mogli swobodnie wybierać swój wymiar czasu pracy. Analiza ekonometryczna będzie wykorzystywała dane ankietowe z europejskiego Badania Struktury Wynagrodzeń oraz z europejskiego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności.

Realizacja celów badawczych będzie pomocna przy formułowaniu rekomendacji, czy państwo powinno interweniować na rynku pracy w celu zapewnienia starszym pracownikom większej elastyczności czasu pracy. Potencjalne koszty takiej interwencji są związane z zaburzeniem procesów produkcyjnych oraz ze zmniejszeniem przeciętnej liczby godzin pracy. Z kolei potencjalne korzyści to zwiększenie liczby osób aktywnych zawodowo oraz (nie będące przedmiotem badania) polepszenie dobrobytu związane z dopasowaniem liczby godzin pracy do indywidualnych preferencji.